

STATENS BRANDINSPEKTION

Meddelanden

1966:3

Brand- och livräddningsredskap för byggnad.

Enligt 8 § brandlagen är ägare eller innehavare av byggnad, upp-
lag eller annan anläggning skyldig bl.a. att anskaffa och under-
hålla erforderliga brand- och livräddningsredskap. Vad som där-
vidlag är erforderligt har brandsyneförrättaren att bedöma. Det
ankommer på statens brandinspektion att till brandsyneförrätta-
res och enskildas ledning utfärda anvisningar, innehållande re-
kommendationer rörande vilka redskap som kan godkännas (Kungl.
Maj:ts prep. nr 12/1962, sid 143).

I sitt meddelande 1962:8, Ny brandlagstiftning, har brandinspek-
tionen under punkt 7, sid 8-9, berört frågan om skyldigheten att
hålla brand- och livräddningsredskap. Därvid har angivits att
inspektionen räknade med att kunna utsända anvisningar i frågan
under första halvåret 1963. Med hänsyn till önskvärdheten och
angelägenheten att samordna nämnda anvisningar med den nya
svenska standarden för handbrandsläckare¹⁾, har det tyvärr icke
förrän nu varit möjligt att utfärda de ifrågasvarande anvisningar-
na.

I anvisningarna, som huvudsakligen behandlar behovet av hand-
brandsläckare, anges i vilken utsträckning - i stället för och
som komplement till sådana släckare - andra slag av brandredskap
respektive fasta släckningsanordningar kan eller bör komma till
användning.

1) SMS 1192 och 1199. Rekvisition av standardbladen kan ske
från Sveriges standardiseringskommission, Box 3295,
Stockholm 3. Tel. 08/23 04 00. Pris: SMS 1192 6 kronor,
SMS 1199 3 kronor + oms.

2.

I fråga om livräddningsredskap rekommenderar brandinspektionen att i stället för dylika redskap fasta anordningar i största möjliga utsträckning kommer till användning.

Förslaget till dessa anvisningar har underställts statens brandinspektions brandmaterielkommitté.

Anvisningarna utfärdas efter samråd med civilförsvarestyrelsen, fortifikationsförvaltningen, järnvägsstyrelsen, rektor vid statens brandkola, statens provningsanstalt, brandcheferna i Stockholm, Göteborg och Malmö, Föreningen Sveriges länsbrandinspektörer, Svenska brandförsvärsföreningen, Svenska brandbefälets riksförbund, Sveriges skorstensfejaremästares riksförbund, Svenska skadeförsäkringsföreningen, Folksam, Städernas-Hansa, Landsbygdens Försäkringsbolag samt Svenska brandredskapsföreningen.

Ingvar Strömdahl
Rikebrandinspektör

Stig G. Holmberg

Stockholm den 10 januari 1966.

Statens Brandinspektion, Sturegatan 29^{II}, Stockholm Ö,
Tel. 08/24 51 90.

Summary in English:

THE NATIONAL INSPECTORATE OF FIRE SERVICES

Informative Recommendations 1966:3

Obligatory Supplies of Extinguishing and Rescue Equipment in Buildings.

The function of the Inspectorate to supply interpretations to the new Fire Laws /I.R. 1962:8/ in this respect has been somewhat delayed on account of conferring with official and private parties concerned and in especial while waiting for the new Swedish standard for Portable Fire Extinguishers.

Contents:

1. General: Regulations, requirements v. cost, responsibility of Fire Chiefs and inspectors.

2. Extinguishing Equipment: Portable Fire Extinguishers, /standardized classification, testing, etc./, hand- och stirrup pumps, aggregates on wheels, and stationary, when and how required, disposal, indication, inspection, maintenance, instruction and training.

3. Rescue Equipment: Stationary recommended, Escape Lines /for a maximum height of 6 m aboveground/, disposal, instructions, inspection and maintenance.

Anvisningar angående brand- och livräddningsredskap i byggnad.

	<u>Sid.</u>
1. <u>Allmänt</u>	4
1.1 Gällande bestämmelser	4
1.2 När erfordras brandredskap?	4
1.3 När erfordras livräddningsredskap?	4
1.4 När kan anskaffningskostnaden för brand- och liv- räddningsredskap bedömas bli oskällig.	5
1.5 Brandchefs och brandsyneförrättares ansvar.	5
1.6 Redskapen anskaffas med hänsyn till förhållan- dena i fredstid.	7
2. <u>Brandredskap</u>	7
2.1 Grundprinciper	7
2.2 Olika slag av brandredskap	7
2.21 Handbrandsläckare	8
2.22 Pyttespruta, pyttspump	9
2.23 Släckningsaggregat	9
2.3 Fasta anordningar för brandsläckning	10
2.4 Var och i vilken utsträckning erfordras brand- redskap?	10
2.41 Allmänna synpunkter	10
2.42 Exempel på lämplig typ och effektivitets- klass av handbrandsläckare	11
2.43 Fördelningsprinciper och placering	11
2.44 Brandredskap ofta försäkringsvillkor	12
2.5 Utmärkning av plats för brandredskap	12
2.6 Underhåll	12
2.7 Instruktion och övning	14
3. <u>Livräddningsredskap</u>	14
3.1 Grundprinciper	14
3.2 Livräddningalina (motsvarande)	14
3.3 Underhåll	15

4.

1. Allmänt.

1.1 Gällande bestämmelser.

Enligt 8 § brandlagen den 30 mars 1962 (nr 90) är ägare eller innehavare av byggnad, upplag eller annan anläggning, skyldig bl.a. att anskaffa och underhålla erforderliga brand- och livräddningsredskap i den mån detta ej medför oskäligen kostnad. Den ifrågavarande skyldigheten gäller icke enbart enskilda utan också staten, landstingskommunerna och kommunerna såsom ägare och innehavare av byggnader och anläggningar.

1.2 När erfordras brandredskap?

Enligt uttalande av 1954 års brandlagsrevision (se t.ex. Kungl. Maj:ts prop. nr 12/1962, sid 138) erfordras brandredskap främst i sådana fall, då brandkåren icke hinner anlända inom mycket kort tid eller där en brand kan antagas utveckla sig särskilt snabbt, d.v.s. på landsbygden och i vissa villasamhällen samt där särskilt brandfarlig verksamhet bedrivs.

Mot bakgrunden av bestämmelserna i 8 § brandlagen samt brandlagsrevisionens ovanstående uttalande anges under punkt 2.4 nedan i vilka principiella fall brandredskap enligt brandinspektionens bedömande erfordras.

1.3 När erfordras livräddningsredskap?

Några närmare kommentarer till bestämmelserna i 8 § brandlagen om livräddningsredskap finns icke vare sig i brandlagsrevisionens betänkande eller i Kungl. Maj:ts ovan angivna proposition. De redskap för livräddning, som här avses, är emellertid i första hand sådana, som erfordras för att göra det möjligt för personer att ta sig ut fönstervägen ur en byggnad vars inre kommunikationer spärrats av brand. När fråga om behov av sådana livräddningsmöjligheter uppkommer, bör enligt brandinspektionens mening i första hand prövas huruvida icke fasta anordningar för livräddning bör föredras framför redskap. Sådana fasta anordningar - stegar, trappor eller nödbalkonger i kombination med stegar eller trappor - utföres lämpligen i enlighet med brandinspektionens meddelande 1963:12. Endast i sådana fall då av olika anledningar, exempelvis oskäligen kostnad, fast anordning för nödutrymning icke rimligen kan anordnas bör livräddningsredskap i form av livräddningslina (motsvarande) komma i fråga.

Under punkt 3.2 nedan lämnas närmare synpunkter på livräddningslinor.

1.4 När kan anskaffningskostnaden för brand- och livräddningsredskap bedömas bli oskäligen?

Vid bestämmande av fastighetsägares och andras skyldigheter enligt brandlagstiftningen skall en avvägning ske så att åtgärderna ej medför oskäligen kostnad. Grundsatsen är därvid, att åtgärd icke får förekrivas vilken är mer betungande än som är skäligen med hänsyn till det med åtgärden avsedda syftet. Med anskaffningen av brand- och livräddningsredskap avses ju att möjliggöra för dem som vistas i en byggnad eller anläggning till vilken brandkårshjälp ej snabbt kan erhållas eller där brand kan beräknas utveckla sig med stor häftighet att själva ingripa mot en begynnande brand och därmed rädda liv och ofta betydande materiella värden. På motsvarande sätt avses med anskaffningen av livräddningsredskap att med dessas hjälp nödutrymning skall kunna företas då de normala utrymningsvägarna är ofrankomliga på grund av brand. Jämfört med de väsentliga syften varom här sålunda är fråga måste de relativt blygsamma kostnaderna för anskaffning och underhåll av de ifrågakvarande redskapen normalt kunna betraktas såsom skäligen.

Att hålla släckningsredskap i sådana byggnader etc, där de lätt blir utsatta för åverkan eller där tillsynen av olika skäl är svår att ordna, exempelvis större flerfamiljshus med många lägenheter anslutna till varje trapphus, medför icke någon mot kostnaderna svarande nytta. I dylika fall bör krav på anskaffande av brandredskap normalt icke ställas. Bedömes emellertid byggnad av nyss nämnt slag vara mycket brandfarlig och är den dessutom belägen i område där brandkårshjälp ej kan erhållas mycket snabbt bör - trots svårigheterna - släckningsredskap hållas. Därmed får särskilda åtgärder vidtagas för att redskapen, utan att snabbheten i insättandet eftersträfs, blir på bästa möjliga sätt skyddade mot åverkan.

1.5 Brandchefs och brandsynförrättares ansvar.

Det ankommer på brandchefen eller det brandbefäl han därtill förordnar att i egenskap av brandsynförrättare tillse att lämpliga redskap finns, där sådana behövs. Brandsynförrättaren har så-

6.

lunda att, med beaktande av att oskäligen kostnad icke uppkommer, avgöra

- a) för vilka byggnader, utrustning och anläggningar brand- och livräddningsredskap erfordras,
- b) vad slags redskap som i de enskilda fallen är lämpliga,
- c) vilken minsta effektivitetsklass som erfordras med hänsyn till de lokala förhållandena (gäller vissa handbrandsläckare),
- d) i vilken omfattning redskap erfordras för de olika objekten,
- e) lämplig(a) uppställningsplats(er) för redskapen, samt
- f) utmärkning av uppställningsplats och - då så erfordras - gångväg till dylik.

Vissa svårigheter uppkommer i sådana fall, då brandredskap erfordras men då regelbunden brandsyn icke skall ske. Detta gäller närmast områden med villa-, radhus-, kedjehus- och motsvarande bebyggelse, i fortsättningen benämnda villaområden. I dylika fall förfäres lämpligen på följande sätt:

Sedan brandchefen med hänsyn till den genomsnittliga insatstiden för de olika villaområdena (jfr tabell under pkt 2.42) beslutat inom vilka områden brandredskap erfordras, meddelas detta exempelvis genom uttalanden för den lokala pressen. I uttalandena bör bl.a. framhållas det stora värdet av att ha tillgång till effektiv förstahandsredskap inom dessa områden, där man på grund av avståndet till brandstationen icke kan påräkna brandkårshjälp förrän efter relativt lång tid.

Kontroll av att lämpliga brandredskap anskaffats inom de ifrågasvarande villaområdena bör ske genom särskild brandsyn. För kontrollen kan också i viss utsträckning påräknas skorstensfejares och skorstensfejarmästares medverkan: enligt 18 § brandstadgan skall skorstensfejare ägna uppmärksamhet även åt andra missförhållanden rörande brandförsvaret än sådana som hänförs under eldstadsbrandsyn; upptäckts sådant missförhållande åligger det skorstensfejarmästaren att underrätta brandchefen.

1.6 Redskapen anskaffas med hänsyn till förhållandena i fredstid.

Skyldigheten att hålla brand- och livräddningsredskap i byggnad, upplag eller annan anläggning i enlighet med 8 § brandlagen gäller endast med hänsyn till fredsbrandförsvarets organisation och resurser. Civilförsvarets behov av dylika redskap tillgodoses i annan ordning. I enlighet med departementschefens uttalande i propositionen med förslag till ny civilförsvarslag (nr 5/1960, sid 152) borde emellertid "i icke oväsentlig utsträckning en samordning med fredsbrandförsvarets utrustningsföreskrifter kunna ske så att materiel anskaffad för detta kan få tillgodoräknas i civilförsvarets hänseende." Såsom framgår av civilförsvaretsstyrelsens publikation "Tekniska bestämmelser för normalskyddsrum" (jfr not 1, bilaga 5) må för fredsbrandförsvaret anskaffad brandmateriel även utnyttjas som brandmateriel för normalskyddsrum.

2. Brandredskap.

2.1 Grundprinciper.

De brandredskap som det här är fråga om är avsedda att insättas mot brandtillbud eller brand i begynnelseskedet innan brandkåren hinner anlända. De skall därför

- a) mycket snabbt kunna tas i bruk, samt
- b) med utsikt till framgång kunna hanteras även av person utan större kropps krafter och utan vana vid brandsläckning.

2.2 Olika slag av brandredskap.

Mot bakgrunden av de i punkt 2.1 angivna grundprinciperna kan följande brandredskap ifrågakomma:

- a) handbrandsläckare
- b) pyttspruta,
- c) pyttspump med hink(-ar), samt
- d) släckningsaggregat (på hjul)

I stället för - eller som komplement till - den nämnda brandredskapen kan i viss utsträckning användas

- e) tappkransslang eller
- f) brandpost med slang och strålrör.

Ann. Även fasta brandsläckningsanordningar enligt punkt 2.3 kan i vissa fall ersätta eller komplettera brandredskap.

2.21 Handbrandsläckare.

För handbrandsläckare har som ovan sagts ny svensk standard, SMS 1192 och 1199, fastställts (betr rekvisition av standardbladen se not sid 1). I korthet innebär den nya standarden följande:

En släckares användningsområde anges med bokstaven A eller B, varvid A-släckare företrädesvis är avsedd att användas mot brand i fibrösa ämnen (trä, papper, textilier, kol etc) och B-släckare företrädesvis mot brand i vätskor. AB-släckare är avsedd att användas både mot brand i fibrösa ämnen och mot brand i vätskor.

Släckare, vars släckningsmedel har så högt elektriskt ledningsmotstånd, att den utan fara kan användas mot brand i eller nära elektrisk utrustning ges tilläggsbeteckningen C. Man kan således ha AC-släckare, BC-släckare och ABC-släckare.

Effektivitetsklassificering sker endast när det gäller B-släckare. Dessa indelas i klasserna I, II och III, varvid I är lägsta klassen. Indelningen grundar sig på släckarens förmåga att släcka ett cirkulärt bensinbål med yterna 0,6, 1,6 resp 4,0 m².

Köldbeständig släckare skall ha godtagbar släckningsförmåga vid -30° C.

Handbrandsläckares vikt skall vara så låg som möjligt och bör i regel icke överstiga 20 kg. För vattensläckare (den vanligaste A-släckaren) får denna vikt ej överskridas.

Standarden innehåller därutöver detaljerade bestämmelser rörande provning, materialegenskaper, ytbehandling, funktion vid normal temperatur och vid kyla, manöverorgans utformning, säkerhetsanordningar, upphängnings- och bäranordningar, släcknings- och utdrivningsmedel, märkning samt etikett med bl.a. bruksanvisning.

Såväl provning som godkännande av handbrandsläckare har sedan den 1 januari 1963 handhåfts av statens provningsanstalt. I och med tillkomsten av den nya standarden ankommer det på sta-

tens provningsanstalt eller annan officiell provningsanstalt att uteslutande prova handbrandsläckare och i samband därmed avgöra användningsområde (A, B, AB, AC, BC, ABC) samt, för B-släckare, effektivitetsklass (I, II, III). Det förutsätts att sålunda provade och klassificerade släckare skall SIS-märkas. SIS-märkningen kan sägas utgöra en ersättning för den förteckning över godkända handbrandsläckare, som statens provningsanstalt tidigare utgivit (provningsanstaltens cirkulär nr 18).

På brandchefen (brandsyneför rättaren) ankommer att bestämma vilket slag av SIS-märkt handbrandsläckare (användningsområde, effektivitetsklass) som skall finnas i de olika fallen samt i vilken omfattning släckarna skall vara utplacerade.

Handbrandsläckare av äldre slag, som tidigare typprovats vid statens provningsanstalt och godkänts av provningsanstalten eller av dåvarande Svenska tarifföreningen bör godtagas så länge den befinner sig i funktionsdugligt skick och är avsedd för ett användningsområde, som överensstämmer med det för vilket den godkänts. Därest det är alldeles uppenbart att effektiviteten hos en sådan handbrandsläckare av äldre slag, avsedd för släckning av brandfarlig vätska, är otillräcklig med hänsyn till risknivån bör den bytas mot eller kompletteras med SIS-märkt B-släckare av erforderlig klass. Jfr dock pkt 2.41, anm.

2.22 Pytspruta, pytspump.

Pytspruta skall ha lock och vara försedd med slang, lämpligen 5 m lång, samt ha en rymd av 12 l.

Pytspump bör vara försedd med 5 m slang och även i övrigt vara utförd i enlighet med svensk standard, SMS 1190. Till pyts-pumpen bör höra minst en hink (c:a 10 l).

2.23 Släckningsaggregat.

De släckningsaggregat som närmast kan komma ifråga som komplement till och i viss utsträckning ersättare för handbrandsläckare är hjulburna pulver-, kolsyre- (CO₂-) och skumaggregat. De erfordras i sådana fall, då vid vätskebrand den primära branden kan bedömas bli av så stor omfattning att handbrandsläckare B III icke föralår.

2.3 Fasta anordningar för brandsläckning.

Fasta anordningar för brandsläckning kan vara automatiska eller manuella och släckningsmedlet kan utgöras av vatten, skum, kol-syra eller annat medel beroende på arten av de brandrisker som finns på platsen. Fasta anordningar för brandsläckning bör normalt icke föreskrivas i stället för brandredskap annat än i samband med nybyggnad eller vid sådan väsentlig ändring i befintliga byggnader och utplag, som avsevärt ökar brandrisken.

2.4 Var och i vilken utsträckning erfordras brandredskap?

2.41 Allmänna synpunkter.

Till brandchefs och brandsynförrättares ledning anges i avsnitt 2.42 exempel på byggnader, utplag och andra anläggningar för vilka brandredskap erfordras. I exemplen - som icke får förutsättas täcka varje tänkbart slag av objekt för vilket brandredskap erfordras - har förutsatts att redskapen skall vara av typ handbrandsläckare. Från fall till fall får bedömas i vilken utsträckning exempelvis pytespruta, pytespump, tappkransslang eller brandpost med slang och strålrör därvid kan eller bör ersätta A-släckare.

Vad beträffar B-släckarna får med hänsyn till risken för mindre eller större omfattning av den vätskebrand som kan uppstå inom släckarens verkningsområde från fall till fall avgöras om klass I¹⁾, II eller III erfordras samt om - utöver handbrandsläckare - släckningsaggregat bör finnas.

Anm. Vid val av B-släckare måste i vissa fall beaktas att släckning skall kunna ske utan att släckningsmedlet orsakar skada eller lämnar spår efter sig. För att möjliggöra sådan "ren" släckning, vilken kan ske med exempelvis CO₂, kan det, åtminstone tillsvidare, visa sig nödvändigt att acceptera lägre effektivitetsklass hos släckaren än den som rätteligen borde krävas.

I vilken utsträckning släckare med tilläggsbeteckningen C (AC-, BC-, ABC-släckare) skall förekomma får likaledes avgöras från fall till fall med hänsyn till risken för elektriska olycksfall i samband med släckning (ex. elektriska driftrum).

¹⁾ Torde endast i undantagsfall komma i fråga i byggnad; närmast avsedd för nöjesbåtar och fordon.

För brandredskap enligt 2.2 som är placerade utomhus eller i icke uppvärmda lokaler måste slutligen köldbäständighet fordras.

2.42 Exempel på lämplig typ och effektivitetsklass av handbrandsläckare.

Objekt	Typ av släckare, normalt	Effektivitetsklass, normalt (avser B-släckare)
1. Bostadshus: 1- och 2-familjshus, radhus, kedjehus och motsvarande, även för fritidsbruk, inom område med längre insatstid än c:a 10 min.	A	
2. Hotell, pensionat, internat, vandrarhem	A	
3. Vårdhem, ålderdomshem	A	
4. Sjukhus	A, B	II
5. Laboratorium	B, A	II
6. Skola	A, B	II
7. Samlingslokal	A	
8. Industri-, hantverks- och lagerlokal:		
Ställe med normal risk	A, B	II ¹⁾
" " stor "	A, B	III ¹⁾
9. Förråd eller upplag för brandfarlig vara	B	III
10. Lantgårds ekonomibyggnad	A, B	II
11. Garage, större, panncentral, oljeeldad, större	B	II
12. Byggnadsplatser, gruvor och motsvarande	A, B	II, III

2.43 Fördelningsprinciper och placering.

Normalt bör följande gälla:

a) Handbrandsläckare placeras så nära utgångsdörr som möjligt

1) Jfr anmärkning under pkt 2.41.

(vid normalt obemannade lokaler utanför dörren) samt upphänges därvid med handtaget (greppet) högst 1,5 m över golv.

b) Minst en handbrandsläckare bör finnas tillgänglig i varje våning (i flerplans bostadslägenhet bör dock ej krävas mer än en släckare, vilken bör placeras innanför huvudentrén).

c) Från varje plats i en våning bör gångavståndet till närmaste släckare normalt icke överstiga 25 m. I sådana fall då B-släckare erfordras och brandrisken bedöms såsom stor, bör släckare dock finnas tillgänglig så nära riskplatsen som möjligt.

Brandredskap av annat slag (jfr 2.2) utplaceras efter motsvarande fördelningsprinciper som handbrandsläckare.

2.44 Brandredskap ofta försäkringsvillkor.

Som villkor för försäkring föreskrives i många fall att handbrandsläckare (eller motsvarande) av viss minsta kapacitet skall finnas i viss minsta omfattning och dessa villkor kan vara strängare än de i det föregående angivna generella anvisningarna.

2.5 Utmärkning av plats för brandredskap.

Det är ur beredskapssynpunkt av största vikt att brandredskap då de ej används förvaras på sin bestämda plats och att denna plats tydligt utmärkes (då så erfordras också vägen till förvaringsplatsen). Detta sker i enlighet med svensk standard för varselmärkning, SIS 900003-900006 (halveirkelyta och, eventuellt, texten "Brandredskap" i vitt på röd betten; normalt placeras skylten 2-2.5 m över golv; se i övrigt statens brandinspektions meddelanden 1957:8).

Anm. Utmärkning av platsen för redskapet är inte nödvändig, när det gäller objekt 1 i tabell 2.42.

2.6 Underhåll.

Enligt 8 § brandlagen åligger det ägare och innehavare av byggnad, upplag eller annan anläggning ej endast att anskaffa utan även att underhålla erforderliga brandredskap. Detta innebär krav på regelbunden tillsyn och översyn.

Anm. Ägare eller innehavare av byggnad etc kan uppdra åt enskilt serviceföretag att ombesörja tillsyn och översyn (eventuellt enbart översyn). Detta medför

icke att serviceföretaget gentemot brandmyndigheten blir ansvarigt för redskapens underhåll.

Tillsyn bör ske regelbundet och minst en gång i månaden, eller - om speciella förhållanden på platsen motiverar detta - oftare.

Vid tillsyn kontrolleras

- att brandredskapen förvaras på rätt plats,
- att de lätt kan lösgrävas ur sina hållare,
- att i förekommande fall ej vattennivå (pyttspruta, hink) resp drivgastryck (där kontroll kan ske genom inbyggt kontrollorgan) sjunkit under föreskrivet minimum,
- att redskapen ej företer tecken på att ha utsatts för mekanisk åverkan eller annan skada,
- att eventuell bruksanvisning är lätt läsbar,
- att eventuell plombering är obruten,
- att utmärkningen av redskapen är oskadad, samt
- att platsen för redskapen ej är blockerad.

Översyn bör ske regelbundet med tidsmellanrum som anges i de för redskapet gällande skötsel-föreskrifterna dock minst en gång årligen. Har vid tillsyn konstaterats att felaktigheter av betydelse för funktionsdugligheten förefinns bör detta resultera i omedelbar översyn och åtgärd.

I samband med översyn skall, i den utsträckning detta föreskrives i skötsel-föreskrifterna, handbrandsläckare vägas resp utlösas och omladdas. Pyttspruta skall tömmas (genom pumpning), rengöras och påfyllas med nytt vatten. Pytspump skall provas och därefter noggrant tömmas på vatten. Skadade detaljer på redskapen skall repareras eller utbytas.

Handbrandsläckare skall i samband med översyn på lämpligt sätt plomberas varvid datum anges på det vid apparaten fästade kontrollkortet. Plombering skall vara lätt brytbar.

I sådana fall, då omladdning av handbrandsläckare sker i egen regi skall tillses att tryckprovning av behållare sker i föreskriven omfattning.

Under tid då redskap för översyn är avlägsnat från sin ordinarie plats bör reservredskap med motsvarande funktion och användningsområde placeras på platsen.

I samband med brandsyn bör kontrolleras att brandredskapen tillses och överses i erforderlig utsträckning.

Ann. Konstateras därvid brister kan brandsynföreläggande meddelas, dock endast ägare eller innehavare av byggnad etc, ej serviceföretag, som anlitats för underhållet. Det kan emellertid ofta vara lämpligt att brandsynförrättaren i sådant fall under hand vänder sig till serviceföretaget för att snabbt få rättelse till stånd.

2.7 Instruktion och övning.

Brandredskapen har något värde endast om de personer som kan komma att handha dem är instruerade och övade att handha dem. Vid brandsyn bör kontrolleras att instruktion och övning sker i erforderlig omfattning.

3. Livräddningsredskap.

3.1 Grundprinciper.

De livräddningsredskap som det här är fråga om är avsedda att användas av den nödställda utan bistånd av andra personer. Redskapen skall

- a) mycket snabbt kunna tas i bruk, samt
- b) vara enkla så att också personer, som icke instruerats i deras handhavande, förstår att använda dem.

Härav följer, att bärbar stege icke bör accepteras som livräddningsredskap. Erfordras stege för nödutrymning skall den vara fast anbringad. Det bör observeras att fast stege alltid är att föredraga framför livräddningsredskap. Endast i sådana fall då av någon anledning fast stege icke skäligen kan anordnas bör redskap i form av livräddningslina (motsvarande) godtagas.

3.2 Livräddningslina (motsvarande).

Ann 1. Med livräddningslina kan jämföras repstege och hopvikbar metallstege.

Livräddningslina (motsvarande) skall förvaras fästad i kraftigt dimensionerad och stadigt fästad krok i överkant på den fönsteröppning varigenom nödutrymning med hjälp av linan skall ske. Den skall vara så hoplagd att den utan att trassla sig lätt kan bringas i arbetsläge. Eventuell nedfyringssele med broms skall i beredskapsläge vara så anordnad att ingen tvekan kan råda om

hur man skall använda den. Med hänsyn till sin enklare konstruktion bör i många fall knutlinan föredragas framför lina med sele och broms (härvid åsyftas ej den s.k. blockapparaten, vilken är utrustad med funktionssäker centrifugalbroms, en utmärkt apparat vilken emellertid av kostnadsakäl sällan kan komma ifråga).

Livräddningelina bör ha en diameter av minst 10 mm (omkrets minst 1 1/4"). Den bör vara mjuk och smidig. Lämpligt material är hampa eller lin. Även syntetiskt fibermaterial kan emellertid komma ifråga i sådana fall, då detta materials större känslighet för värme icke bedöms utgöra hinder för dess användning. Ny lina skall ha en draghållfasthet av minst 500 kp. Provbekastning bör ske med c:a 200 kp. (Jfr 3.3, tredje stycket).

Ann. 2. Livräddningelina (motsvarande) bör icke accepteras för livräddning från utrymme beläget högre än c:a 6 m (två våningar) över mark. Från utrymme beläget högre än nys sagts bör endast fast anordning för nödutrymning ifrågakomma.

3.3 Underhåll.

Brandlagens fordran på underhåll gäller också livräddningsredskapen. Det åligger sålunda ägare eller innehavare av byggnad etc att genom regelbunden tillsyn och översyn förvissa sig om att livräddningsredskapen ständigt befinner sig i funktionsdugligt skick.

Tillsyn bör ske minst en gång i månaden. Härvid kontrolleras att redskapen förvaras på rätt plats och är rätt anbringade, att de synes kunna lätt bringas i läge för användning, att de ej företer tecken på att ha utsatts för mekanisk åverkan eller annan skada, att eventuell bruksanvisning är lätt läsbar, samt att platsen för redskapen ej är blockerad.

Översyn bör ske minst en gång årligen. Härvid bör - utöver vad som anges under tillsyn - redskapet bringas i läge för användning samt på lämpligt sätt provbelastning ske av redskap och fästanordning (jfr 3.2, sista stycket).

I samband med brandsyn bör kontrolleras att livräddningsredskapen tillses och överses i erforderlig utsträckning.

